

EURÓPSKA CHARTA PRÁV PACIENTA

1. Právo na prevenciu

Každý jednotlivec má právo na poskytovanie primeraných služieb na prevenciu choroby. Zákon o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia toto právo rieši v paragrafe 2 a prílohe č. 2. Zákon garantuje bezplatnú plošnú prevenciu u všetkých pacientov, nielen prevenciu u rizikových skupín, čím značne presahuje rámec Európskej charty.

2. Právo na prístup k zdravotníckym službám

Každý jednotlivec má právo na prístup k takým zdravotníckym službám, aké si vyžaduje jeho zdravie. Zdravotnícke služby musia zaručovať rovnaký prístup každému, bez diskriminácie na základe finančných možností, miesta bydliska, druhu choroby, alebo doby prístupu k zdravotníckej starostlivosti. Paragraf 11 zákona o zdravotnej starostlivosti garantuje každému právo na poskytnutie zdravotnej starostlivosti a zakazuje diskrimináciu z dôvodov pohlavia, farby pleti, jazyka, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu, alebo iného postavenia. Paragraf 5 zákona o poskytovateľoch ukladá štátu povinnosť garantovať minimálnu sieť a zabezpečiť tak dostupnosť zdravotnej starostlivosti.

3. Právo na informácie

Každý jednotlivec má právo na prístup ku všetkým informáciám týkajúcim sa jeho zdravotného stavu, zdravotníckych služieb a ich využívania a rovnako aj ku všetkým informáciám, ktoré sú dostupné na základe vedeckého výskumu a technickej inovácie. Podľa paragrafu 6 zákona o zdravotnej starostlivosti má každý právo na informovaný súhlas za presne definovaných podmienok. Podľa paragrafu 11, ods. 8 má každý pacient právo na informácie o svojom zdravotnom stave. Paragraf 25 zákona o zdravotnej starostlivosti zabezpečuje pacientovi prístup do zdravotnej dokumentácie a možnosť vyhotovenia jej kópie. Novela zákona č. 140 o lieku ukladá lekárovi aj lekárnikovi povinnosť informovať.

4. Právo vyjadriť súhlas

Každý jednotlivec má právo na prístup ku všetkým informáciám, ktoré by mu umožnili aktívnu spoluúčasť pri rozhodovaní o svojom zdraví; tieto informácie sú základnou podmienkou pred akoukoľvek procedúrou a liečbou, vrátane účasti na vedeckom výskume. Paragraf 6 zákona o zdravotnej starostlivosti ukladá povinnosť zdravotníckemu pracovníkovi poskytnúť poučenie zrozumiteľne, ohľaduplne a bez nátlaku – tak, aby sa pacient mohol slobodne rozhodnúť.

5. Právo slobodného výberu

Každý jednotlivec má právo slobodne si vybrať na základe dostatočných informácií spomedzi rôznych liečebných metód a poskytovateľov.

6. Právo na súkromie a zachovanie dôverného prístupu

Každý jednotlivec má právo na zachovanie dôverného prístupu k svojim osobným informáciám, vrátane informácií týkajúcich sa jeho zdravotného stavu a možných diagnostických alebo liečebných metód, ako aj na ochranu svojho súkromia pri výkone diagnostických vyšetrení, prehliadke u odborného lekára, lekárskom ošetrení alebo chirurgickom zákroku vo všeobecnosti. Podľa paragrafu 11 ods. 8 zákona o zdravotnej starostlivosti má každý právo na ochranu dôstojnosti, rešpektovanie telesnej a psychickej integrity, zachovanie mlčanlivosti v súvislosti s údajmi o jeho zdravotnom stave a na humánny, etický a dôstojný prístup zdravotníckych pracovníkov. Paragrafy 18 až 25 zákona o zdravotnej starostlivosti pojednávajú o správnom vedení zdravotnej dokumentácie a o pravidlách jej sprístupňovania.

7. Právo na rešpektovanie pacientovho času

Každý jednotlivec má právo byť ošetrený v krátkom a vopred určenom čase. Toto právo platí pre všetky fázy liečby. Paragraf 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti ukladá poskytovateľovi povinnosť poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne a bezodkladne. Zákon o záchranej službe zabezpečí príchod záchranej

EURÓPSKA CHARTA PRÁV PACIENTA

zdravotnej služby k pacientovi do 10 minút na celom území SR. Paragraf 6 ods. 2 až 6 zákona o poisťovniach určuje pravidlá vedenia zoznamu poistencov čakajúcich na poskytnutie zdravotnej starostlivosti.

8. Právo na dodržiavanie úrovne kvality

Každý jednotlivec má právo na prístup k zdravotníckym službám vysokej kvality na základe špecifikácie a dodržiavania presne stanovených noriem. Paragraf 9 zákona o poskytovateľoch ukladá poskytovateľovi povinnosť nepretržite zabezpečovať systém kvality. Paragraf 42 zákona o poskytovateľoch ukladá zdravotníckym pracovníkom povinnosť celoživotne sa vzdelávať.

9. Právo na bezpečnosť

Každý jednotlivec má právo neutrpieť škodu spôsobenú nedostatočným fungovaním zdravotníckych služieb, zanedbaním lekárskej starostlivosti či chybami zdravotníckych pracovníkov a právo na prístup k zdravotníckym službám, ošetrovaniu a liečbe, ktoré spĺňajú vysoko stanovené bezpečnostné normy. Podľa paragrafu 11 zákona o zdravotnej starostlivosti je zdravotnícky pracovník zo zákona povinný informovať pacienta o rizikách poskytovanej zdravotnej starostlivosti, prípadne o rizikách jej odmietnutia.

10. Právo na inovácie

Každý jednotlivec má právo na prístup k inovovaným metódam, vrátane diagnostických metód, v zmysle medzinárodných noriem a nezávisle na ekonomických alebo finančných okolnostiach. Podľa paragrafu 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti má každý právo na poskytnutie zdravotnej starostlivosti lege artis na základe štandardného terapeutického postupu, ktorý je definovaný v zákone o zdravotnej starostlivosti ako katalóg výkonov. Zákon o zdravotnej starostlivosti umožňuje viesť výskum v oblasti biomedicíny. Paragrafy 26 až 34 zákona určujú pravidlá biomedicínskeho výskumu.

11. Právo predchádzať zbytočnému utrpeniu a bolesti

Každý jednotlivec má právo, pokiaľ je to len možné, predchádzať utrpeniu a bolesti vo všetkých etapách svojej choroby. Paragraf 11, ods. 8, písm. h) zákona o zdravotnej starostlivosti garantuje každému nárok na zmiernenie utrpenia.

12. Právo na liečbu zohľadňujúcu osobné potreby

Každý jednotlivec má právo na diagnostické a liečebné programy čo najviac prispôbené jeho osobným potrebám. Paragraf 4 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti ukladá poskytnutie zdravotnej starostlivosti lege artis.

13. Právo sťažovať sa

Každý jednotlivec má právo podávať sťažnosť vždy, keď utrpí škodu a má právo dostať odpoveď alebo inú formu spätnej väzby. Podľa paragrafu 11 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti nesmie byť nikto stíhaný ani prenasledovaný v súvislosti s vymáhaním svojich práv. Podľa paragrafu 43 zákona o poisťovniach Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vykonáva dohľad, nezávislý od poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

14. Právo na náhradu škody

Každý jednotlivec má právo na dostatočnú náhradu škody v primerane krátkej dobe vždy, keď utrpí telesnú, morálnu či psychickú ujmu spôsobenú ošetrovaním alebo liečbou pri poskytovaní zdravotníckej služby. Každý má právo na nezávislé vyšetrenie svojho prípadu Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Antidiskriminačný zákon a Občiansky zákonník poskytujú ďalšie možnosti pre domáhanie sa svojich práv.